N O R A K S T S

Lieta Nr.A42662409
Lietvedības Nr.A 6624-09/2

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 21.augustā

Administratīvās rajona tiesas
tiesnese S.Audzere,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *S.V.* pārstāves Rīgas pašvaldības bērnu nama „Vita" direktore pieteikuma par Rīgas domes Komunālā departamenta 2008.gada 23.decembra lēmuma Nr.DK-08-4159-nd atzīšanu par prettiesisku un jauna administratīvā akta izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2008.gada 22.oktobrī Rīgas domes Komunālā departamenta Dzīvokļu pārvaldes komisija personu reģistrācijai palīdzības saņemšanai un izslēgšanai no palīdzības reģistra pieņēmusi lēmumu (protokols Nr. 39, 1.12. punkts), ar kuru atteikts reģistrēt *S.V.* palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai pirmām kārtām.

Nepiekrītot minētajam lēmumam, Rīgas pašvaldības bērnu nama „Vita" direktore to apstrīdēja.

[2] Rīgas domes Komunālais departaments (turpmāk – atbildētājs) ar 2008.gada 23.decembra lēmumu Nr.DK-08-4159-nd (turpmāk – Lēmums) atstāja negrozītu Rīgas domes Komunālā departamenta Dzīvokļu pārvaldes komisijas personu reģistrācijai palīdzības saņemšanai un izslēgšanai no palīdzības reģistra 2008.gada 22.oktobra lēmumu (protokols nr. 39, 1.12. punkts).

Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Ar Rīgas domes Komunālā departamenta Dzīvokļu pārvaldes komisijas personu reģistrācijai palīdzības saņemšanai un izslēgšanai no palīdzības reģistra 2008.gada 22.oktobra lēmumu (protokols Nr.39, 1.12.punkts) atteikts reģistrēt *S.V.* palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai pirmām kārtām, jo viņš neatbilst likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 14.panta pirmās daļas 3.punktā noteiktajām personu kategorijām.

[2.2] Likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 1.pantā noteikts, kuras personas ir tiesīgas saņemt palīdzību dzīvojamo telpu jautājumu risināšanā, kā arī kārtība, kādā tiek sniegta palīdzība iedzīvotājiem dzīvokļa jautājumu risināšanā. Šā likuma 2.pantā noteikts, ka palīdzību pašvaldībā var

saņemt šajā likumā noteiktās personas, kuras ar pašvaldības domes (padomes) vai tās deleģētas institūcijas lēmumu atbilstoši šā likuma noteikumiem atzītas par tiesīgām saņemt palīdzību.

[2.3] Likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 14.panta pirmās daļas 3.punktā noteikts, ka 3.reģistrā pašvaldības dzīvojamās telpas īrēšanai pirmām kārtām reģistrē bērnus bāreņus un bērnus, kuri palikuši bez vecāku gādības un audzināti bērnu aprūpes un audzināšanas iestādē, (.) - pēc tam, kad beigusies viņu uzturēšanās bērnu aprūpes un audzināšanas iestādē, (.) vai tad, kad viņi beiguši mācības izglītības iestādē, ja viņiem nav iespējams likumā noteiktajā kārtībā iemitināties agrāk aizņemtajā dzīvojamā telpā un ja bērnu dzīvesvieta līdz viņu nodošanai ārpusģimenes aprūpē bijusi Rīgā.

[2.4] Pārbaudot lietas materiālus, konstatēts, ka Rīgas bāriņtiesa 2005.gada 4.februārī nolēma (lēmums Nr.1-6/216) ievietot nepilngadīgo *S.V.* bērnu aprūpes iestādē un saglabāt nepilngadīgajiem *A.V.* un *S.V.* apdzīvojamo platību */adrese/*, Rīgā. Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa 2006.gada 27.septembrī nosprieda (lieta Nr.C293087/06) atņemt nepilngadīgo bērnu *A.V.* un *S.V.* aizgādības tiesības *L.V.* un *M.V.* Tiesas spriedums stājies likumīgā spēkā 2006.gada 1.novembrī.

[2.5] *S.V.* 2008.gada 16.oktobra iesniegumā paskaidro, ka pēc pilngadības sasniegšanas nevarot atgriezties dzīvoklī */adrese/*, Rīgā, jo attiecības ar tēvu esot ļoti sliktas. Pirms ievietošanās bērnu namā *S.V.* cietis no vardarbības no sava tēva un mātes puses, tēvs esot *S.V.* pazemojis un attiecības uzlabot neesot bijis iespējams līdz pat šim brīdim. Neesot iespējams atgriezties un dzīvot */adrese/*, Rīgā, jo dzīvoklis neesot paredzēts vairākiem cilvēkiem, neskatoties uz dzīvokļa mazo platību, tajā šobrīd dzīvojot arī māsa. Dzīvoklī neesot siltais ūdens, sen neesot veikts remonts, neesot iespējams šajā dzīvoklī novietot gultu *S.V.*, jo istabas platība esot ļoti maza.

[2.6] Atbildētājs atsaucas uz Bāriņtiesu likuma 17.panta 1.punktu, proti, ka bāriņtiesa aizstāv bērna vai citas rīcībnespējīgas personas personiskās un mantiskās intereses un tiesības, līdz ar to likumdevējs bāriņtiesai ir deleģējis funkciju aizstāvēt bērna personiskās un mantiskās intereses, lai risinātu jautājumu par *S.V.* ievietošanu dzīvojamā telpā */adrese/*, Rīgā. Atbildētājs norāda, ka bāriņtiesai būtu jāizvērtē iespēja sniegt prasības pieteikumu par lietošanas tiesību atņemšanu personām, kuras traucē dzīvojamās telpas lietošanu *S.V.*

[2.7] Izvērtējot lietas materiālus, atbildētājs konstatē, ka *S.V.* nav zaudējis dzīvojamās telpas */adrese/*, Rīgā, lietošanas tiesības, līdz ar to viņam ir likumīgas tiesības ievietoties dzīvojamā telpā */adrese/*, Rīgā.

[3] 2009.gada 29.janvārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *S.V.* likumiskās pārstāves Rīgas pašvaldības bērnu nama „Vita" direktores pieteikums par Rīgas domes Komunālā departamenta 2008.gada 23.decembra lēmuma

Nr.DK-08-4159-nd atcelšanu, norādot, ka nepiekrīt Lēmumā minētajiem argumentiem. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Iestāde, izdodot administratīvo aktu, nav ievērojusi Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 4.panta pirmās daļas 4.punktā un 8.pantā nostiprināto tiesību normu saprātīgas piemērošanas principu. Iestādes lēmums, ar kuru atteikts reģistrēt *S.V.* palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai pirmām kārtām, pamatots ar likuma ,,Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 14.panta pirmās daļas 3.punktu. Minēto normu iestāde piemērojusi to nepareizi interpretējot**,** ignorējot gan sistēmisko, gan teleoloģisko metodi, proti, nenoskaidrojot lietderīgu un taisnīgu mērķi, kas ar attiecīgo tiesību normu jāsasniedz, kā arī neanalizējot minēto tiesību normu kopsakarā ar Latvijas Republikas Satversmi, Civillikumu, likumu ,,Par bāriņtiesām un pagasttiesām", Bāriņtiesas likumu, Bērnu tiesību aizsardzības likumu.

[3.2] Iestāde ir tulkojusi likuma ,,Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 14.panta pirmās daļas 3.punktu tikai gramatiski, pieņemot, ka pirmām kārtām ar dzīvojamo telpu nodrošināmi tikai tie bez vecāku gādības palikušie bērni, kuriem nav saglabātas tiesības iemitināties iepriekšējā dzīvesvietā. Šāda pieeja ir formāla un likuma mērķim neatbilstoša. Saskaņā ar normatīvo aktu prasībām, bērnam tiesības uz iepriekšējo dzīvesvietu saglabājas neatkarīgi no bāriņtiesas lēmuma šajā jautājumā.

[3.3] Iestāde ir nepareizi tulkojusi Civillikuma Ģimenes tiesību normas par aizgādības tiesību atņemšanu un šo normu mērķi. Uz brīdi, kad stājās spēkā Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas spriedums par nepilngadīgo bērnu *A.V.* un *S.V.* aizgādības tiesību atņemšanu viņu vecākiem - *L.* un *M.V.*, Civillikuma 200.pants bija izteikts sekojošā redakcijā: "Ja vecāki ar bērnu apietas sevišķi slikti, ja bērna vecāki devuši piekrišanu adopcijai, kā arī tad, ja viņi nerūpējas par bērnu vai nenodrošina bērna uzraudzību un tas var apdraudēt bērna fizisko, garīgo vai tikumisko attīstību, viņiem var atņemt aizgādības tiesības". Analizējot likuma normas jēgu, jāsecina, ka aizgādības tiesību atņemšana un bērna ievietošana ārpusģimenes aprūpē bija galējs līdzeklis, lai pasargātu bērnu no vardarbības un nodrošinātu bērnu ar pienācīgu dzīvesvietu, uzturu un izglītību. Ņemot vērā, ka *V.* bērnu - vecāku attiecības uz šo brīdi nav mainījušās, aizgādības tiesības *S.V.* vecākiem nav tikušas atjaunotas. Ar likumu noteikto bērna tiesību uz palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā neievērošana, pamatojot to ar iespēju likumā noteiktajā kārtībā iemitināties agrāk aizņemtajā dzīvojamajā telpā, jāuztver kā absolūta likuma mērķa neizpratne un formāli vienaldzīga attieksme pret bez vecāku gādības palikuša bērna nākotnes iespējām.

[3.4] Iestāde nepareizi izprot likuma ,,Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 14.panta pirmās daļas 3.punktā lietoto teikuma daļu: „Ja viņiem nav iespējams likumā noteiktajā kārtībā iemitināties agrāk aizņemtajā dzīvojamā telpā", tulkojot to tādējādi, ka vienīgais kritērijs iespējai iemitināties agrāk aizņemtajā dzīvojamajā telpā ir Rīgas bāriņtiesas lēmumā Nr.1-6/216 ierakstītā frāze par apdzīvojamās platības saglabāšanu bērniem */adrese/*, Rīgā. Iestāde

ignorē un vispār neanalizē Rīgas pašvaldības bērnu nama „Vita" norādītos argumentus, kādēļ *S.V.* ievietošanās minētajā dzīvojamā platībā nav iespējama. Likumā nav konkrēti norādīts, kādos gadījumos ir un kādos gadījumos nav iespējams iemitināties agrāk aizņemtajā dzīvojamajā telpā.

Lietojot analoģijas metodi, secināms, ka pilngadīgai personai ir iespējams iemitināties atsevišķā, dzīvošanai derīgā dzīvojamā telpā, kas piemērota cilvēka ilglaicīgam patvērumam un higiēnas prasībām. Dzīvojamā telpā */adrese/*, kas sastāv no vienas higiēnas prasībām neatbilstošas dzīvojamās istabas, kurā jau mitinās *S.V.* tēvs *M.V.* un pret savu gribu ievietotā pilngadīgā māsa *A.V.*, kurai iestāde analogā situācijā atteica palīdzību dzīvokļa jautājuma risināšanā ar savu 2006.gada 25.aprīļa lēmumu Nr.DK-06-7668-ap, *S.V.* nav iespējams ievietoties. Iestāde, faktiski liedzot ar likumu garantētās bērnu, kas palikuši bez vecāku gādības, tiesības uz palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā, pārkāpj Latvijas Republikas Satversmes 110.pantu, kura otrā daļa nosaka: „(.) Valsts īpaši palīdz bērniem invalīdiem, bērniem, kas palikuši bez vecāku gādības vai cietuši no varmācības."

[3.5] Iepriekš minēto argumentāciju Rīgas pašvaldības bērnu nama „Vita" direktore lietoja arī savā iesniegumā Rīgas domes Komunālajam departamentam, ar kuru bija apstrīdēts Rīgas domes Komunālā departamenta Dzīvokļu pārvaldes komisijas personu reģistrācijai palīdzības saņemšanai un izslēgšanai no palīdzības reģistra 2008.gada 22.oktobra lēmums (protokols Nr.39, 1.12.punkts), ar kuru atteikts reģistrēt *S.V.* palīdzības saņemšanai dzīvojamās telpas izīrēšanai pirmām kārtām. Pretēji Administratīvā procesa likuma 81.panta ceturtajā daļā nostiprinātajai prasībai, Rīgas domes Komunālais departaments savā 2008.gada 23.decembra lēmumā par komisijas lēmuma apstrīdēšanu Nr.DK-08-4159-nd, nav norādījis nekādus argumentus attiecībā uz iesniedzēja pamatojumu.

[3.6] Iestāde nav ievērojusi APL 5. pantā, 12.pantā, 13.pantā noteikto principu, Latvijas Republikas Satversmes 97.pantu un 110.pantu.

[4] 2009.gada 17.martā tiesā saņemti Rīgas domes Komunālā departamenta (turpmāk arī – atbildēts) paskaidrojumi. Atbildētājs pieteikumu pilnībā neatzīst. Atbildētājs, pieņemot Lēmumu, ir izvērtējis visus lietas apstākļus un rīkojies atbilstoši tiesību normām, kā tas norādīts Lēmumā. Papildus atbildētājs norāda, ka Rīgas bāriņtiesa 2005.gada 4.februārī ar lēmumu Nr.1-6/216 ir nolēmusi ievietot nepilngadīgo *S.V.* un *A.V.* bērnu aprūpes iestādē un saglabāt nepilngadīgajiem *A.V.* un *S.V.* apdzīvojamo platību */adrese/*, Rīgā. No tā var secināt, ka *S.V.* arī pēc pilngadības sasniegšanas ir saglabājušās tiesības lietot dzīvojamo platību augstāk norādītajā adresē, jo viņš nav zaudējis dzīvojamās telpas */adrese/*, Rīgā lietošanas tiesības. Tas, ka dzīvoklis nav paredzēts vairākiem cilvēkiem un dzīvojamā telpa sastāv no vienas higiēnas prasībām neatbilstošas dzīvojamās istabas, nav iemesls, kas dotu iestādei pamatu reģistrēt *S.V.* palīdzības saņemšanai dzīvojamās platības izīrēšanai.

[5] 2009.gada 24.aprīlī Administratīvās rajona tiesas tiesnese apmierināja *S.V.* pārstāves Rīgas pašvaldības bērnu nama „Vita" direktore pieteikumu par pagaidu noregulējuma piemērošanu. Tiesnese uzlika par pienākumu Rīgas Domes komunālajam departamenta divu nedēļu laikā reģistrēt *S.V.* dzīvojamās platības saņemšanai. 2009.gada 16.jūnijā tiesā saņemts atbildētāja lūgums par pagaidu noregulējuma atcelšanu.

Administratīvā procesa likuma 200.panta trešā daļa noteic, ka lūgumu par pagaidu noregulējuma atcelšanu var izlemt arī lietas izskatīšanas gaitā. Pagaidu noregulējuma mērķis ir veikt savlaicīgus pagaidu pasākumus līdz tiesas nolēmuma spēkā stāšanās brīdim. Pagaidu noregulējuma uzdevums ir uz laiku noregulēt konkrētas publiski tiesiskās attiecības, ar tiesas lēmumu aizstājot pieteikumā ietverto prasījumu. Tādējādi tiesnese skatot pieteikumu pēc būtības, izlems arī jautājumu par pagaidu noregulējuma atcelšanu.

[6] 2009.gada 1.jūnijā Administratīvā rajona tiesā saņemts *S.V.* iesniegums, kurā ir izteikta piekrišanu administratīvo lietu izskatīt rakstveida procesā (*lietas 131.lapa*). Saskaņā ar Administratīvā procesa Likuma 114.panta pirmo daļu ja lietā esošie dokumenti ir pietiekami un tam rakstveidā piekritis pieteicējs, trešā persona un šā likuma 29.pantā minētais tiesību subjekts, tiesa var izspriest lietu bez tiesas sēdes (rakstveida procesā).

2009.gada 3.martā *S.V.* ir sasniedzis pilngadību. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 19.panta otro daļu un 21.panta pirmās daļas 1.punktu pilngadīgai personai piemīt administratīvā procesa rīcībspēja un tā patstāvīgi var īsteno savas tiesības un izpildīt pienākumus administratīvajā procesā. Tādējādi lietā kā rīcībspējīgs pieteicējs ir atzīstams *S.V.* (turpmāk arī – pieteicējs).

Motīvu daļa

[7] Tiesa, iepazīstoties ar administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumiem un pārbaudot lietas materiālus, atzīst, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

[8] Tiesa konstatē lietā sekojošus faktiskos apstākļus.

[8.1] Ar 2005.gada 4.februāra Rīgas bāriņtiesas lēmumu Nr.1-6/216 nepilngadīgais *S.V.* tika ievietots ārpusģimenes aprūpes un audzināšanas iestādē, paredzot saglabāt *S.V.* dzīvojamo platību */adrese/*, Rīgā *(lietas 75.lapa)*.

[8.2] Ar 2006.gada 27.septembra Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas spriedumu Nr.C293087/06 pār nepilngadīgo *S.V.* tika atņemtas aizgādības tiesības viņa vecākiem *L.V.* un *M.V. (lietas 74.lapa)*.

[8.3] Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes iedzīvotāju reģistra departaments ir sniedzis ziņas *(lietas 80-81.lapa)*, ka */adrese/*, Rīgā ir reģistrētas

četras personas: *A.V.* (*/personas kods/*), *L.V.* (*/personas kods/*), *Al.V.* (*/personas kods/*), *M.V.* (*/personas kods/*).

[8.4] Lietas materiāliem ir pievienotas fotogrāfijas, kas uzņemtas dzīvoklī */adrese/*, Rīgā *(lietas 84.lapa)*.

[8.5] Ir noslēgts dzīvojamās telpas */adrese/*, Rīgā īres līgums starp *I.M.* un *M.V. (lietas 92.-97.lapa)*. Minētajā līgumā norādīts, ka dzīvojamā telpa ir 29,32 m^2, tajā ir viena istaba ar dzīvojamo platību 18,50 m^2. Dzīvojamā telpā ir krāsns apkure, ūdensvads, kanalizācija, gāze, elektriskais apgaismojums, nav karstais ūdens. Pievienots arī dzīvokļa plāns.

[8.6] 2009.gada 22.aprīļa tiesas sēdē liecības sniedza lieciniece *A.V. (lietas 101.lapa)*. Lieciniece liecināja, ka pieteicējam */adrese/*, Rīgā tehnisku iemeslu dēļ nav iespējams dzīvot. Pieteicējam nav kur nolikt gultu, viņš guļ uz grīdas, uz matrača. Lieciniecei ir mazs bērns, kas arī dzīvo šajās telpās. Telpā nav veikts remonts, nav karstā ūdens un ir maz vietas. Attiecības ar vecākiem lieciniece raksturo kā sliktas: māte ir jau piecus gadus aizgājusi, tēvs dzer, var atvest savu draudzeni.

[8.7] 2009.gada 22.aprīļa tiesas sēdē liecības sniedza liecinieks *M.V. (lietas 101.lapa)*. Liecinieks liecināja ka dzīvojamā telpa ir 18 m^2 liela istaba, kurā dzīvo četri cilvēki. Fiziski dzīvoklī nav iespējams dzīvot, tur nav kur nolikt gultu.

[9] Likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 1.pantā noteikts, ka šis likums nosaka to, kuras personas ir tiesīgas saņemt palīdzību dzīvojamo telpu jautājumu risināšanā, kā arī kārtību, kādā tiek sniegta palīdzība iedzīvotājiem dzīvokļa jautājumu risināšanā.

Minētā likuma 2.pants nosaka, ka palīdzību pašvaldībā var saņemt šajā likumā noteiktās personas, kuras ar pašvaldības domes (padomes) vai tās deleģētas institūcijas lēmumu atbilstoši šā likuma noteikumiem atzītas par tiesīgām saņemt palīdzību.

Likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājuma risināšanā" 8.panta pirmā daļa nosaka, ka palīdzības reģistrs iekārtojams katrā pašvaldībā, kurā ir personas, kas vēlas un ir tiesīgas saņemt palīdzību.

Minētā likuma 6.panta pirmā daļa nosaka, ka persona, kura vēlas saņemt palīdzību (.),iesniedz attiecīgajai pašvaldībai rakstveida iesniegumu, kurā norādāmi iespējamie personai vēlamie palīdzības veidi, un dokumentus, kas apliecina, ka šī persona ir tiesīga saņemt palīdzību. Savukārt, likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājuma risināšanā" 7.panta pirmā daļa nosaka, ka persona tiek reģistrēta pašvaldības dzīvokļa jautājumu risināšanā sniedzamās palīdzības reģistrā, ja tā šā likuma 6.pantā noteiktajā kārtībā ir atzīta par tiesīgu saņemt palīdzību.

Lietā nav strīda par to, ka pieteicējs ir izteicis vēlmi tikt iekļautam Rīgas domes dzīvokļu jautājuma risināšanai sniedzamās palīdzības reģistrā.

[10] Pieteicējs uzskata, ka viņa tiesības pretendēt uz pašvaldības palīdzību dzīvokļu jautājumu risināšanā noteiktas likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 14.panta pirmās daļas 3.punktā, t.i., pirmām kārtām ar dzīvojamo telpu nodrošināmi bērni bāreņi un bērni, kuri palikuši bez vecāku gādības un audzināti bērnu aprūpes un audzināšanas iestādē, audžuģimenē vai pie aizbildņa, — pēc tam, kad beigusies viņu uzturēšanās bērnu aprūpes un audzināšanas iestādē, audžuģimenē vai pie aizbildņa, vai arī tad, kad viņi beiguši mācības izglītības iestādē, ja viņiem nav iespējams likumā noteiktajā kārtībā iemitināties agrāk aizņemtajā dzīvojamā telpā.

Ar 2006.gada 27.septembra Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas spriedumu Nr. C293087/06 pār nepilngadīgo *S.V.* tika atņemtas aizgādības tiesības viņa vecākiem *L.V.* un *M.V.* Ar 2005.gada 4.februāra Rīgas domes bāriņtiesas lēmumu Nr.1-6/216 nepilngadīgais *S.V.* tika ievietots ārpusģimenes aprūpes un audzināšanas iestādē. 2009.gada 3.martā pieteicējs ir sasniedzis pilngadību.

Tātad pieteicējs atbilst likumā noteiktajam kritērijam, ka ar dzīvojamo telpu ir nodrošināmi bērni, kuri palikuši bez vecāku gādības un audzināti bērnu aprūpes un audzināšanas iestādē un ir beigusies viņa uzturēšanās bērnu aprūpes un audzināšanas iestādē.

Tādējādi lietā ir strīds par kritērija izpildīšanos - vai pieteicējam likumā noteiktā kārtībā ir iespējams iemitināties agrāk aizņemtajā dzīves vietā.

[11] Ar 2005.gada 4.februāra Rīgas bāriņtiesas lēmumu Nr.1-6/216 nepilngadīgais *S.V.* tika ievietots ārpusģimenes aprūpes un audzināšanas iestādē, paredzot saglabāt *S.V.* dzīvojamo platību */adrese/*, Rīgā *(lietas 75.lapa)*.

Tomēr tiesa uzskata, ka šāda norāde nav vērtējama kā vienīgais formālais arguments un katrs konkrētais gadījums ir jāskata atsevišķi, atbilstoši lietas apstākļiem. Jāvērtē, vai pieteicējam *ir iespējams* iemitināties minētajā dzīvojamā telpā arī fiziski un morāli, ievērojot Satversme nostiprinātās cilvēka tiesības izvēlēties dzīvesvietu (97.pants) un to, ka valsts īpaši palīdz bērniem invalīdiem, bērniem, kas palikuši bez vecāku gādības vai cietuši no varmācības (110.panta otrais teikums). Tiesa piekrīt pieteicēja argumentam [3.1; 3.2], ka iestāde nevar tulkot likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" 14.panta pirmās daļas 3.punktu sašaurināti, pieņemot, ka pirmām kārtām, ar dzīvojamo telpu nodrošināmi tikai tie bez vecāku gādības palikušie bērni, kuriem nav saglabātas tiesības iemitināties iepriekšējā dzīvesvietā.

Kā atzinusi Satversmes tiesa, demokrātiskā tiesiskā valstī valsts pārvaldei ir jātiecas nodrošināt taisnīgumu. Nav pieļaujama formāla tiesību normu piemērošana, ignorējot lietas faktiskos apstākļus (Satversmes tiesas 2007.gada 28.februāra lēmums lietā Nr.2006-41-01 par tiesvedības izbeigšanu).

[12] Tiesas ieskatā, ir jāvērtē dzīvojamās platības */adrese/*, Rīgā piemērotība dzīvošanai. Pieteikumā ir norādīts, ka dzīvoklis ir sliktā stāvoklī un lietas materiālos ir norādes par to, ka pieteicējam tajā nav iespējams dzīvot [11; 12]. Tiesa, pārbaudot dzīvojamās telpas */adrese/*, Rīgā tehnisko stāvokli, no dokumentiem un liecinieku liecībām noskaidroja [8.3, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7], ka dzīvojamā telpas platība ir 29,32 m^2, tajā ir viena istaba ar dzīvojamo platību 18,5 m^2. Dzīvojamā telpā ir deklarētas četras personas un tas apgrūtina personu dzīves apstākļus. Dzīvojamā telpā ir krāsns apkure, ūdensvads, kanalizācija, gāze, elektriskais apgaismojums, nav karstais ūdens. Dzīvojamā telpā uzņemtās fotogrāfijas to raksturo kā antisanitāru telpu.

[13] Tāpat tiesa ņem vērā apstākli, ka pieteicējam būs jādzīvo kopā ar tēvu, kuram ar Rīgas Latgales priekšpilsētas tiesas 2006.gada 27.septembra spriedumu tika atņemtas aizgādības tiesības. Aizgādniecības tiesības ar minēto tiesas spriedumu ir atņemtas arī pieteicēja mātei *L.V.*, kas ir deklarēta dzīvoklī */adrese/*, Rīgā [8.3]. Kaut arī pašlaik māte dzīvoklī nedzīvo [8.6], tomēr pastāv iespēja, ka māte tur var atgriezties. Aizgādības tiesību atņemšana un bērna ievietošana ārpusģimenes aprūpē ir galējs līdzeklis, lai pasargātu bērnu no vardarbības un nodrošinātu bērnu ar pienācīgu dzīvesvietu, uzturu un izglītību. Saskaņā ar Civillikuma 200.pantu (redakcija, kas bija spēkā 2006.gada 27.septembrī): "Ja vecāki ar bērnu apietas sevišķi slikti, ja bērna vecāki devuši piekrišanu adopcijai, kā arī tad, ja viņi nerūpējas par bērnu vai nenodrošina bērna uzraudzību un tas var apdraudēt bērna fizisko, garīgo vai tikumisko attīstību, viņiem var atņemt aizgādības tiesības".

Aizgādības tiesības *S.V.* vecākiem nav tikušas atjaunotas. Arī lieciniece *A.V.* norādīja, ka tēvs turpinot dzert *(lietas 101.lapa)*. Tādējādi tiesa atzīst šo apstākli par būtisku šķērsli, lai pieteicējs varētu dzīvot */adrese/*, Rīgā.

[14] Administratīvā rajona tiesa uzskata, ka atbildētājs, pieņemot Lēmumu, nav vērtējis likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" mērķi. Tiesas ieskatā minētā likuma mērķis ir saistīts ar valsts un pašvaldības atbalstu tās pilsoņiem un iedzīvotājiem sasniegt cilvēka cienīgu dzīves līmeni, adaptēties sabiedrībā, veidot savu dzīvi, paļaujoties arī uz valsts pārvaldes atbalstu. Tieši attiecībā uz bērniem, kuri palikuši bez vecāku gādības un audzināti bērnu aprūpes un audzināšanas iestādē, likumdevējs ir noteicis īpašu prioritāti, jo minētās personas ir palikušas bez savu tuvāko cilvēku atbalsta un iespējas uzsākt patstāvīga cilvēka dzīvi pēc pilngadības sasniegšanas un veidot savu saimniecību tā, kā tas iespējams bērniem, kuri nav palikuši bez vecāku gādības. Tāpēc valsts zināmā mērā šo atbalsta funkciju uzticējusi arī pašvaldībām. Tieši ņemot vērā šādus apsvērumus, atbildētājam bija jāvērtē faktiskie apstākļi Lēmuma pieņemšanā.

Tāpēc tiesas ieskatā Lēmuma motivācija, kuru izmantojis atbildētājs ir virspusēja un formāla.

[15] Novērtējot pārbaudītos pierādījumus to kopsakarā, tiesa atzīst, ka pieteicēja pārsūdzētais Lēmums ir atzīstams par prettiesisku un atceļams ar tā pieņemšanas dienu. Atbildētājs, nepareizi novērtējot lietas faktiskos apstākļus un veicot tiesību normu interpretāciju, nonācis pie kļūdainiem secinājumiem un attiecīgi – arī Lēmums nevar būt pamatots un tiesisks.

Vienlaikus ar Lēmuma atcelšanu tiesa apmierina arī pieteicēja prasījumu par jauna administratīvā akta izdošanu un nosaka atbildētājam pienākumu divu nedēļu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas reģistrēt *S.V.* pašvaldības dzīvokļa jautājumu risināšanā sniedzamās palīdzības reģistrā ar *S.V.* pārstāves Rīgas pašvaldības bērnu nama „Vita" direktores iesniegumu iesniegšanas datumu.

[16] Administratīvā procesa likuma 200.panta trešā daļa noteic, ka lūgumu par pagaidu noregulējuma atcelšanu var izlemt arī lietas izskatīšanas gaitā. Tā kā tiesnese ir nonākusi pie secinājumu, ka pieteicēja prasījums ir apmierināms un tas sakrīt ar 2009.gada 24.aprīļa lēmumā par pagaidu noregulējuma noteikšanu lemto, tad Rīgas domes Komunālā departamenta lūgumu par pagaidu noregulējuma atcelšanu ir noraidāms.

[17] Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmā daļa nosaka, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Ņemot vērā, ka tiesa apmierina pieteicēja prasījumu, pieteicējam ir tiesības saņemt 2009.gada 29.janvārī samaksāto valsts nodevu LVL 20,00 apmērā (*lietas 15.lapa*).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 200.panta trešo daļu, 246. – 251., 253.pirmo daļu, un 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

1. **Apmierināt** *S.V.* pārstāves Rīgas pašvaldības bērnu nama „Vita" direktore pieteikumu par Rīgas domes Komunālā departamenta 2008.gada 23.decembra lēmuma Nr.DK-08-4159-nd atzīšanu par prettiesisku un jauna administratīvā akta izdošanu.

2. Atcelt Rīgas domes Komunālā departamenta 2008.gada 23.decembra lēmumu Nr.DK-08-4159-nd ar tā izdošanas dienu.

3. Uzlikt par pienākumu Rīgas domes Komunālajam departamentam divu nedēļu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas reģistrēt *S.V.* pašvaldības dzīvokļa jautājumu risināšanā sniedzamās palīdzības reģistrā ar *S.V.* pārstāves Rīgas pašvaldības bērnu nama „Vita" direktores iesniegumu iesniegšanas datumu.

4. Noraidīt Rīgas domes Komunālā departamenta lūgumu par pagaidu noregulējuma atcelšanu.

5. Piedzīt no atbildētāja par labu pieteicējam valsts nodevu LVL 20,00 (desmit latu) apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Administratīvajā apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas.

Tiesnese /paraksts/ S.Audzere

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese _____S.Audzere
2009.gada 21.augustā